

UDIČARSTVO

POLUGODIŠNJI PREGLED RADA DARUVARSKOG RIBARSKOG DRUŠTVA

D. R. D. održalo je polugodišnju kao izvanrednu skupštinu. Svrha skupštine bila je, da se na njoj članovi izvještaju o svim važnijim društvenim događajima prošlog polugodišta, da se stvore zaključci za rad uprave u drugom polugodištu i da se zamijene nemarni članovi uprave za agilnijima. Skupština je smijenila blagajnika, dok se tajnik pismeno zahvalio na časti radi bolesti.

Skupština je izvještena, da je pravo na ribolov u potoku Ilovi izdan podjednako — od izvora do željezničkog mosta kod Kutine — društvima: Daruvarskom Ribarskom društvu, Bjelovarskom Ribarskom društvu »Česma«, Garešničkom Ribarskom društvu i Pakračkom Ribarskom društvu. Time je pitanje Ilove definitivno riješeno, što je skupština prihvatila sa odobravanjem.

U prošlom polugodištu društvo je priredilo četiri izleta za sve članove i to: 1. Jedan skupni lov na Crnaju sa mrežama i udicama, koja je riba podijeljena po Mjesnom N. O. u Daruvaru starcima, nemoćnima i radničkim obiteljima sa mnogo djece, 2) Jedan izlet na pastvsku Pakru u Borke, 3) Jedan izlet na Toplicu i Ilovu kod Garešnice i 4) Jedan izlet sa zabavom na Crnaju i Ilovu, kojemu se izletu kao gosti odazvalo Bjelovarsko društvo »Česma«. Izleti su vršeni autobusima i kamionima autopoduzeća. Svi izleti osim izleta na pastvsku Pakru bili su vrlo dobro posjećeni. Razlog za slab posjet na Pakru bio je radi oblačnog vremena. Valja spomenuti, da je društvo izletnicima besplatno dijelilo riblji paprikaš i pečenu ribu na ražnju, osim na izletu sa zabavom.

Društvo je kupilo u proljeće 100 kg šaranskog mlada na ribnjačarstvu u Končanici i nasadilo Toplicu kod Daruvara.

Društvo je doznačilo iznos od 2.000 Din. za gradnju Omladinske pruge Šamac—Sarajevo.

Uprava nije izvršila zadatak postavljanja jednog stalnog čuvara ribolova, jer se nitko nije htio primiti te dužnosti. No uprava je putem Kotarskog N. O-a u Daruvaru razaslala okružnice u sva mjesta kotara sa strogim uputstvima i zaštitnim propisima o ribolovu. Okružnice su imale uspjeha u mjestima Daruvarskog kotara, ali su ribokradice iz susjednih kotareva, naročito Grubiš-nopoljskog i Garešničkog otvarali mlinske brane, potpuno ispuštali vodu i mrežama vadili ribu iz plićaka i manjih jama. Članovi D. R. D., koji su naišli na takovo haračenje morali su se povući neprepoznajući nikoga od ribokradica.

Upravi je dato u dužnost, da još za ovu godinu nađe čuvara ribolova. Skupština je konačno zaključila, da u svojim otvorenim vodama svim sredstvima ove jeseni nasadi šaranski mlad i mlad drugih plemenitih riba.

— ki —

IZDAVANJE RIBOLOVNIH KARATA U ZAGREBU

Zagrebačko ribarsko društvo izdaje ribolovne dozvole primljene od Narodnih vlasti za svoje članove, u koliko ih do sada nisu podigli, utorkom i petkom od 16 do 18 sati u ulici Braće Kavurića broj 15. Članovi, koji nemaju dozvolu za sve vode, a žele loviti na vodama Karlovačke ribarske zadruge, mogu dobiti kod Zagrebačkog ribarskog društva dnevne dozvole, kako za zagrebačke tako i za Karlovačke vode.

O ČUVARIMA RIBOLOVNIH VODA

Zelimo li očuvati naše opustošene vode od ubijanja riba eksplozivom i omamljujućim sredstvima, od krivolovaca i t. d. potreban nam je već broj dobrih i pouzdanih čuvara.

Sva društva i ribarske organizacije su dužna, da postave dovoljan broj čuvara. Mišljenja sam, da čuvari moraju biti naoružani, jer ih se inače nitko ne boji. Namjeri li se nenaoružan čuvar na kakove rabijatne krivolovce zlo će proći. Doživio sam jedan takav slučaj da su krivolovci htjeli čuvara napasti i samo brzinom svojih nogu mogao je zahvaliti, da nije izvukao batina. Dakle, da bude svaki čuvar naoružan bio bi prvi uvjet.

Ali čuvari ribolovnih voda trebaju biti oboružani i nekim stručnim znanjem.

Eto za lugare (čuvare) šuma osnovala je država tečajeve, koji traju, ako se ne varam godinu ili dvije godine.

Drugi uvjet bi bio, da se i za čuvare ribolovnih voda osnuju makar i kratki tečajevi, u kojima bi kandidati bili upoznati sa svime, što im je najpotrebnije u tom poslu znati kao:

poznavanje zakona i propisa o ribarstvu,
o životu riba,
o koristi riba u narodnom gospodarstvu,
o ribljim neprijateljima
itd. itd., dakle o svemu, što treba i mora da znadu.

Nikako nije zgodno, da se nekog uzme za čuvara, a da se prije toga nije ispitala njegova prošlost, nego je istom poslije ustanovljeno, da je isti bio »krivolovac«.

Još je nezgodnije nekog uzeti za čuvara sa plaćom od 300—500 dinara mjesečno. Što nam tako plaćeni čuvar može pružiti i s koliko volje obavlja svoju dužnost, o tome držim da nije potrebno govoriti.

Ali nisu čuvari samo za to, da paze na krivolovce, nego oni trebaju da kontrolišu ulov i samih ribara i udičara, da se osvjedoče, da li se drže zakonskih i društvenih propisa.

Mnogi i mnogi udičari ili ne poznaju ili neće da poznaju zakonske propise. Lovi se ispod mjere i u doba mrijesta, a sve bez straha, da će ih itko pozvati na odgovornost.

A baš čuvari voda mogli bi tu odigrati važnu ulogu! Molim naše Narodne vlasti, da ovakav tečaj za čuvare ribolovnih voda što prije osnuju.

Ferdo Knop

ŠTUKA (ESOX LUCIUS)

Kako je štuka svakome dobro poznata riba, neću je ovdje potanje opisivati. U Evropi se nalazi samo jedan njezin zastupnik, a to je naša štuka. Raširena je po svoj srednjoj, a naročito sjevernoj Evropi i daleko po Aziji, a isto tako i u Sjevernoj Americi. U južnoj Evropi je nešto rjeđa.

Ona se lako prilagođuje svakoj vodi i svakom podneblju. Naći ćemo je i u ribnjacima i jezerima isto tako kao i u potocima i rijekama.

Boja joj se obično prilagođuje boji vodenog bilja u kojemu se najradije zadržava. Mlade štukice su često posve zelene kao trava. Pliva kao strijela, a u jelu nije baš izbirljiva, te ždere sve, što samo može svladati. Poznato je, da ždere i svoju rodbinu, ali ždere i žabe, miševe i druge manje sisavce, a i ptice.

Kako mnogo ždere, brzo raste. Stari ribari tvrde, da štika na dan poždere toliko ribe, koliko je sama teška. Već u drugoj godini života može katkada doseći težinu i do dva kilograma, što ovisi dakako o obilju hrane. Štika znade doseći duljinu i do 2 metra i biti preko 30 kila teška, ali tako velike komade nalazimo danas veoma rijetko. Kod nas su štuke iznad 10 kila već prava rijetkost.

Mrijesti se vrlo rano. Ako je toplije vrijeme već u veljači. Jaja odlaže najradije na plićacima obraslim vodenim biljem. Iz jaja, koja su oko 3 milimetra velika izvale se nakon 14 dana, a i kasnije mlade štukice. Veliki dio mladih propadne, jer ih požderu starije štuke, ili se požderu među sobom.

Meso od štuke je odlično i vrlo se cijeni. Ono je bijelo i čvrsto, a ima vrlo malo koštica. Mnogi ljudi zaziru od njenog mesa, jer da je puno koštica, što ne stoji. Isto tako se veli za nekog, tko je mršav, da je mršav »kao štika«. Štuke su uz svoju proždrljivost dobro ugojene, ali se čine mršave, jer im je tijelo vrlo protegnuto u duljinu.

Štika je za udičare jedna od najmilijih, najidealnijih i najvažnijih riba. Uslijed upotrebe eksploziva i drugih nedaća postala je na mnogim vodama već vrlo rijetka. I ako je proždrljiva s obzirom na njezino nestajanje ne smijemo joj navijestiti rat do istrebljenja. Uzmemo li u obzir još i to, da se međusobno mnogo potamane bilo bi potrebno da naše Narodne vlasti odrede njezinu zaštitu i za vrijeme mrijesta, a i što se tiče mjere. Ribarskim društvima i organizacijama je dužnost da predlože Narodnim vlastima lovostaju i mjeru i to na svim onim vodama, gdje je već postala rijetka i to sve dotle, dok se njezino brojno stanje vidljivo ne poveća.

Razumije se, gdje uzgajamo plemenitu ribu, da tamo štuki nema mjesta. Gdje uzgajamo šarane, dobro je među njih pustiti nekoliko štuca. One će požderati svu drugu bezvrijednu ribu, koja šaranima oduzima hranu.

Ovom prilikom apeliram na sve udičare, da ne love nedorasle štuke. One, kako sam već spomenuo brzo rastu, pa će za kratko vrijeme od one male štukice postati »teta«, kako mi zagrebački udičari nazivamo od milja štuk, preko 3 kile težine.

Naročito molim starije udičare, a i čuvare ribolovnih voda, da poduče naše mlade drugove, koji zagrijani obično trpaju u torbu sve, što se na udicu objesi.

Ferdo Knop

NEKOLIKO OPAŽANJA O RIBOLOVU I HRANI RIBA

Običajemo dijeliti naše ponajglavnije nizinske ribe u »miroljubive« i grabežljivce, ili u biljoždere i mesoždere. U prve ubrajamo obično sve ciprinide — ribe šaranskoga roda, — a u druge štuca, soma, manjića, čitavi rod grgeča i dr. Međutim i tu u stvari ima izuzetaka.

»Izuzetak u pravilu« jeste na primjer već to, što rod šarana i te kako voli meso, kao crve (gliste), razne kukce, crijeva živadi i t. d. Dakle ne zadovoljavaju se samo kruhom, »knedlama«, graškom, graham i kukuruzom.

Dok dakle ciprinidi nijesu baš takvi vegetarijanski čistunci, pastrvski rod je izraziti mesožder. Bolen pak, koji je porijeklom i svim svojim tjelesnim osebinama najčišći predstavnik »miroljubivog« roda, zapravo je najgori grabežljivac i kanibal među svojim ciprinidskim rođacima. Tek što odraste malo dalje od pedlja, on zazire i od same gliste, te mu je jedina životna svrha i jedino zanimanje, da tamani razne ribice, ukliju i plisku.

Loveći na t. zv. »repiće« smuđeve u Dravi, ulovio sam posljednjih godina nekoliko lijepih primjeraka ša-

rana. Bili su to sami veleljuskavi šarani, koji su u Dravu dospjeli iz ribnjaka. Nijedan od njih nije bio t. zv. divlji šaran. Kod beljskog mosta lovio sam u tamošnjoj staroj Dravi god. 1926. smuđeve — kad ih je one godine bilo u toj vodi u većem broju — pa sam na ribicu (maloga američkoga karasa) dobio šarana od dva i po kilograma. To se isto opetovano dogodilo i mojim drugovima. Loveći u samoj Dravi predvečer bajine (bolene) bijelim umjetnim mušicama ulovio sam gdjekeog smuđa, koji je u sumračje doplivač do obale u potjeri za sitnom ribom. Kako se mušica kod lova na bolena mora potezati uzvodno, to se mušica stegne i produlji, pa izgleda da se vodom povlači bijela ribica, a to se vjerojatno čini i smuđu. Samo tako mogu sebi protumačiti, da smuđ ide i na mušicu. — Jednom se mom drugu desilo opet, da mu je štika zgrabila kuhani kukuruz, kojim je lovio šarana. U beljskoj vodi lovio sam sa svojim sinovcem štuca na t. zv. šljader-blinkere. Sinovac zabaci blinker među stare pilote, i za čas zakvači se jedna riba; ali koje čudo, kad ju izvuču iz vode: bijaše to linjak od poldrug kilograma težine! . . . Od tri udice velike trokuke dvije su čvrsto sjedjele u samom ždrijelu tog najmiroljubivijeg predstavnika svog »miroljubivog« roda.

Dva naša poznata pastrvska područja dijeli vrljetni masiv Velebita. Na jednoj strani ličke ponornice, a na drugoj strani Zrmanja, Krka i Cetina. U jednim i u drugim rijekama žive pastrve zamjerne težine. Ali dok se u ličkim rijekama love standardnim mušicama — ponajviše većim i najvećim primjercima imitacija efemerida (jednodnevnih mušica) — to ribolovac mora na Krku ponijeti čitavu zbirku najkompliciranijih sitnih, pa i najsitnijih mušica. Tome su bez sumnje razlogom različni klimatski odnosi, koji produciraju i različni svijet insekata. Na Krki može ribolovac još prolaziti u rano proljeće sa kakvim takvim malo većim primjercima proljetnih mušica, ali u jeseni će ga spopasti prava muka, kada ga one prave »mušice« pastrve stave pred izbor njegovih mušica. Tada se može vidjeti, kako i najkrupnije pastrve pomamno skaču za nekim situšnim mušicama, kojima se roj čini poput neke prašne magle nad vodom. Ako imadeš kod sebe mušicu najsitnijeg uzorka, a k tome još u pravoj imitaciji, onda možeš računati, da će ti ju pastrva uzeti. Ali ni s time još nije sve sretno svršeno. Zlo je u tome, što nijesu sve te pastrve »travarice«, nego veći broj njih sačinjavaju »zlouste«, kako tamošnji svijet naziva dvije vrste pastrva u toj vodi. A te »zlouste« baš su zlokobne po udičare, pogotovo one, koji su novajlice na Krki.

Ja sam zabacio jednoj lijepoj pastrvi, i ona je pošla i zgrabila; ja sam trgnuo, osjetio tvrd i opor dodir — ali ništa. Zabacio sam i po drugi put; isto se dogodilo. Pa i po treći put isto. Bacio sam i četvrti i deseti puta. Svaki put je pastrva poletjela na mušicu, ali onog tvrdog dodira nijesam više osjetio. Konačno sam se dosjetio jedu. Razgledao sam sve tri mušice. Na svakoj je udici bio odbijen vršak . . . A na veće i jače udice ne ide ta »zlousta«.

Tu pomažu samo »vrtne mušice« — gliste . . . I tako oni, koji bezuvjetno žele imati »mesa«, čekaju na prvu kišu, dok se voda zamuti.

O RIBOLOVNIM ZAŠTITNIM PROPISIMA ZA GOD. 1947. U NRH

U broju 1—2 »Ribarstva Jugoslavije« otštampani su zaštitni propisi za god. 1947. u NRH i to za vrijeme lovostaje i najmanje mjere. Nerazumijem zašto nije zabranjen lov za vrijeme mrijesta na deverike,

mrene, somove i linjake i ako znamo, da je to u drugim naprednim državama provedeno. A zašto su štika i klijen, a isto tako i bolen, te najidealnije naše športske ribe posve stavljeni »izvan zakona« i nema ih uopće u popisu ni u lovostaji ni u najmanjim mjerama?

Uvjeren sam čvrsto u to, da su naše Narodne vlasti izdavajući te ribolovne propise za god. 1947. bile dobro upućene o stanju našeg slatkovodnog ribarstva. Eksploziv, omamljujuća sredstva, mreže, onečišćene vode itd. doprinijele su tome, da su mnoge od gorajih riba u našim vodama vrlo rijetke. Ako tome dodamo još i masu udičara sa varalicama, koji većinom trpaju u torbu sve, što se na varalicu zaleti, onda ćemo istom dobiti pravu sliku stanja na našim vodama, a gornje tri vrste grabežljivih riba postaću u našim vodama prava rijetkost.

Isto tako su strahovito postradali i podusti, pa bi i njih trebalo zaštititi barem tako dugo, dok ne prestane to besmisleno tamanjenje riba eksplozivom, odnosno dok se broj nezaštićene ribe ne umnoži toliko, da bude zadovoljavajući.

Uzimajući sve navedene činjenice u obzir držim, da bi naše Narodne vlasti bile dobro učinile, da su poput NR Slovenije zabranile svaki ribolov barem godinu dana, ako ne i više, a sve u cilju, da se brojno stanje riba u našim upustošenim vodama poboljša. Kako sam obaviješten, nekoja slovenska društva ograničila su ulov štuka na 2—3 komada TJEDNO po udičaru. Bilo bi za sve udičare i ribare zanimljivo znati, što je rukovodilo naše vlasti i ako je to općenita pojava, da riba nigdje nema u izobilju, da su mnoge ribe izuzete i u mjeri i u lovostaji! Da li su se naše narodne vlasti posavjetovale sa ribarskim društvima i organizacijama?

Jer danas možete mnogim našim vodama proći i po nekoliko kilometara, a da niste u stanju ništa živog vidjeti u vodi.

I opet jedan dokaz o potrebi poribljavanja naših voda!

Ferdo Knop

NEKOLIKO RIJEČI O RIBOLOVNIM ZASTITNIM PROPISIMA

(Odgovor na bilješku F. Knopa)

Narodne vlasti bile su upućene o stanju slatkovodnog ribarstva i nastojale propise u granicama mogućnosti prilagoditi savremenom načinu ribarskog gospodarenja i prilikama u kojima se nalazimo. Mnogobrojni

ribari i ribarski stručnjaci su uzeli učešća u pretresanju pitanja zaštite riba, izmjenjena su mišljenja sa susjednim narodnim republikama i korištena su ranija iskustva po ovome predmetu.

Kod određivanja ribolovno-zaštitnih propisa rukovodilo se je time, da se zaštite gospodarski i kvalitetno najvrijednije vrste riba. Time se hoće podići kvaliteta ukupne proizvodnje naših rijeka i potoka. Ne može nam biti svejedno da li glavnu količinu ulova predstavlja od grabežljivih riba som i smuđ te od negrabеžljivih šaran, ili da se taj ulov sastoji od štuke, klena i bolena te mrene, jeza, ugrice, crvencokice i raznih drugih manje vrijednih vrsta riba, koje kvalitetom i gospodarskom vrijednošću daleko zaostaju iza naprijed spomenutih. I prve i druge jedu jednaku ili sličnu hranu, ali ju različito iskorištavaju i pretvaraju. Dok na pr. som i smuđ loše i dobro riblje meso pretvaraju u meso odlične kvalitete, dotle klen i bolen isto takovo meso pretvara u lošije.

Uza to je potrebno uzeti u obzir način i karakter razmnažanja pojedinih vrsta riba, pa se zaštićuju one ribe, koje za vrijeme mriještenja mogu biti naročito izložene uništavanju. Som na pr. nije uvršten u lovostaju iako je kvalitetom odlična riba i od velikog je gospodarskog značenja. Razlog je što se som razmnaža na dubokim i skrovitim mjestima, gdje ga je teško naći i uloviti. No, on je zaštićen najmanjom mjerom, da se ne lovi presitan. Nekoje ribe se već po prirodi vrlo jako množe pa lovostaja za njih nije od naročitog značenja. Koje ribe nisu obuhvaćene lovostajom, a gospodarski su značajne, zaštićuju se najmanjom mjerom.

Karakter mriještilišta također igra veliku ulogu. Riba visinskih voda (pastrva, mladica i dr.), pored toga što daju mali broj ikre, mriješte se na malim i plitkim vodama, gdje ih se za to vrijeme može na lagan način istrijebiti. Na širokim i dubokim rijekama te njihovim velikim poplavlilištima nije takav slučaj.

Kod određivanja ribolovno-zaštitnih propisa su uzete u obzir i prehrambene prilike sadašnjice, kao i važnost ribolova za profesionalne ribare, kojima je to vrlo važno ili jedino vrelo prihoda. Pored prednjih imade još razloga koji su kod određivanja propisa utjecali, ali ih nije potrebno uz ove glavne niti navoditi.

Hvala vrijedno je od gornjeg autora, da je uzeo aktivnog učešća u ovom važnom predmetu.

Međutim na pojedine probleme se ne smije gledati iz lokalne perspektive ili samo iz perspektive udičara.

Kap.

POZIV NA SURADNJU!

Molimo sve dosadašnje saradnike da se opet jave sa člancima ili vijestima (dopisima). Isto tako tražimo i

NOVE SARADNIKE I DOPISNIKE

iz svih Narodnih Republika. Za štampane članke, vijesti i dopise plaća se saradnički honorar.

Rukopise treba pisati samo po jednoj strani (a ne na poledini lista) po mogućnosti pisaćom mašinom.

REDAKCIJA